

ΤΟΥ **Κώστα Τρακόσα**

Στην προεκλογική περίοδο ο ΣΥΡΙΖΑ είχε ξεκαθαρίσει πως η πολιτική του θα κινηθεί σε ένα δίπολο το οποίο ήταν εξαρχής παράλογο. Από τη μια δεσμεύτηκε σε όλους τους τόνους ότι θα παραμείνει στο ευρώ και στην Ευρωπαϊκή Ένωση και από την άλλη ότι θα διαπραγματευτεί σκληρά, όχι μόνο για την αλλαγή του μείγματος πολιτικής, αλλά για μια πραγματική ανάπτυξη της χώρας και την ανεξαρτησία της από τα δεσμά των μνημονίων, ώστε να αναπτύξει τις παραγωγικές της δυνατότητες. Αυτή, άλλωστε, ήταν η ουσία της περιβόητης «παραγωγικής ανασυγκρότησης».

Το επιχείρημα

Το επιχείρημα του ΣΥΡΙΖΑ ήταν ότι για να επιτευχθεί η «ανασυγκρότηση» θα πρέπει να κλειστεί μια συμφωνία με τους «εταίρους», στην οποία θα υπάρξει αφενός μια γενναία διαγραφή του χρέους και αφετέρου μια «ρήτρα ανάπτυξης», δηλαδή, τη διοχέτευση κονδυλίων της ΕΚΤ και των ευρωπαϊκών προγραμμάτων στην πραγματική οικονομία. Μέσα από αυτή τη διαδικασία το κρατικό χρήμα (δηλαδή, τα κονδύλια που θα εγγράφονταν μέσω του κρατικού προϋπολογισμού) θα κατέληγε στην αγορά, ώστε όχι μόνο να υπάρξει «ανασυγκρότηση», αλλά επιπρόσθετα να καταπολεμηθεί και η ανεργία.

Εδώ, βέβαια, υπάρχει ένα πρόβλημα. Για ένα τέτοιο σχέδιο δεν αρκούν μόνο τα κοινοτικά κονδύλια, ούτε καν μια «γενναία» χρηματοδότηση από την ΕΚΤ, καθώς η καταστροφή της παραγωγικής βάσης της χώρας είναι πρωτοφανής. Άρα, χρειάζεται και αυτό που θα λέγαμε «κόψιμο» νομίσματος, δηλαδή, να πέσει όσο το δυνατόν περισσότερο χρήμα στην αγορά ώστε όχι μόνο να αντιμετωπιστεί η ύφεση, αλλά να υπάρξει και ανάπτυξη (πραγματική, όχι τιμαριθμική). Από τη στιγμή, όμως, που καμιά χώρα της ευρωζώνης δε μπορεί να κόψει χρήμα (αυτή η δυνατότητα ανήκει μόνον στην ΕΚΤ), η μόνη λύση είναι αυτή του δανεισμού μέσω των αγορών με χαμηλό επιτόκιο. Εξ ου και η ανάγκη για τη διαγραφή του χρέους, ώστε να μπορεί η κεντρική κυβέρνηση να δανειστεί εκ νέου από τις αγορές (ή την ΕΚΤ) με πολύ χαμηλά επιτόκια, αγοράζοντας αν είναι ανάγκη και πτωχευμένες επιχειρήσεις και ρίχνοντας «ζεστό χρήμα» στην αγορά.

Κεϋνσιανισμός, δίχως τον... Κέυνς!

Αυτό είναι το περιβόητο «κεϋνσιανό» μοντέλο ανάπτυξης. Μόνο που, ακόμη και ο ίδιος ο Κέυνς, μάλλον θα απέρριπτε μια τέτοια λογική. Διότι, για να μπορέσει να λειτουργήσει ο «κεϋνσιανικός» καπιταλισμός, υπάρχει μια απαραίτητη προϋπόθεση: η χώρα που τον εφαρμόζει να ελέγχει τη νομισματική της πολιτική, να μπορεί να «κόψει» όσο χρήμα χρειάζεται, ακόμη και αν αυτό συνεπάγεται πληθωριστικές πιέσεις, προκειμένου να αυξήσει τη συνολική ενεργό ζήτηση. Με μια κουβέντα, η έννοια της «παραγωγικής ανασυγκρότησης», ακόμη και με κεϋνσιανούς όρους, περιλαμβάνει μία πολύ βασική παράμετρο: τον έλεγχο της οικονομίας από την πλευρά του κράτους. Δηλαδή, τη δυνατότητα άσκησης οικονομικής και νομισματικής πολιτικής, κάτι ανέφικτο όσο η Ελλάδα βρίσκεται στο ευρώ.

Αδιέξοδο αλα ΣΥΡΙΖΑ

Αυτό το αδιέξοδο στην πολιτική του ΣΥΡΙΖΑ, γίνεται καταφανές στις διαπραγματεύσεις με τους εταίρους. Ασφαλώς, οι δανειστές σε καμιά περίπτωση δεν επρόκειτο να συμφωνήσουν σε ένα τόσο αυτοκτονικό για τους ίδιους σχέδιο, στην παρούσα συγκυρία. Αλήθεια, για ποιο λόγο οι ευρωπαίοι να «κουρέψουν» το ελληνικό χρέος, προκειμένου στη συνέχεια η Ελλάδα να ξαναρχίσει έναν υπερβολικό δανεισμό, δημιουργώντας όχι μόνο πληθωριστικές πιέσεις στο εσωτερικό μιας χώρας της ευρωζώνης, αλλά, το κυριότερο, καθιστώντας την «κακό παράδειγμα» για τις υπόλοιπες χώρες; Αν κάτι συμφέρει τους εταίρους, τότε είναι ένα λελογισμένο «κούρεμα», που μεταφράζεται σε «παράταση αποπληρωμής», καθώς έτσι πετυχαίνουν μ' ένα σμπάρο, πολλά τρυγόνια: αφενός αποπλίζουν τη βόμβα του χρέους για την Ελλάδα -που θα μπορούσε να έχει συνέπειες και στην ευρωζώνη- και αφετέρου θα εξακολουθούν να κερδίζουν από μια διαλυμένη χώρα (υπενθυμίζουμε ότι οι Γερμανοί εν μέσω κρίσης κέρδισαν 41 εκατ. ευρώ!).

Για αυτό και ο ΣΥΡΙΖΑ «πόνταρε» και σε κάτι άλλο: δεν τους συμφέρει να μας «πετάξουν» από την ΕΕ, για αυτό αν «τεντώσουμε» το σχοινί μέχρι τέλους, τότε, ίσως, να αναγκαστούν σε μια συμφωνία που θα είναι «υπερασπίσιμη» (όπως εύστοχα παρατήρησε ο υπουργός Εργασίας Π. Σκουρλέτης). Αυτή είναι μια λογική υπόθεση. Μόνο που έχει ένα πρόβλημα: Όσο ξέρουν ότι «μπλοφάρεις», τόσο θα «μπλοφάρουν» και οι άλλοι. Καθώς ο ΣΥΡΙΖΑ δεν έχει παρουσιάσει ούτε στον ελληνικό λαό, ούτε καν στο εσωτερικό του κόμματός του, ένα εφικτό εναλλακτικό σενάριο, δηλαδή αυτό της εξόδου της χώρας από το ευρώ, τόσο περισσότερο θα «τραβάνε» και οι δανειστές το σχοινί!

Μάλιστα, οι δανειστές, σε αντίθεση με τον ΣΥΡΙΖΑ, μπορούν να το «τεντώσουν» ακόμη περισσότερο, καθώς όχι μόνο έχουν στα χέρια τους το τραπεζικό σύστημα της Ελλάδας (μέσω του ELA), άρα και ελέγχουν το σύνολο της οικονομίας της, αλλά, το κυριότερο, διότι ξέρουν ότι όσο οδεύουν τα πράγματα προς το γκρεμό τόσο πιθανότερο είναι δίχως «αλεξίπτωτο» να βρεθεί η Ελλάδα παρά οι ίδιοι. Και αυτή ακριβώς είναι η αποτυχία της κυβέρνησης. Καθώς δεν είχε εξαρχής παρουσιάσει ένα εναλλακτικό σχέδιο για την περίπτωση της αποτυχίας των διαπραγματεύσεων, τόσο περισσότερο εγκλωβιζόταν σε ένα παιχνίδι τακτικών ελιγμών, που με μαθηματική ακρίβεια οδηγούσε στην οριστική της ήττα.

Υπογραφή ή... υπογραφή;

Αυτή τη στιγμή, λοιπόν, μετά την εκκωφαντική αποτυχία της διαπραγμάτευσης του ΣΥΡΙΖΑ, έχουμε μείνει με τις εξής τρεις επιλογές, δηλαδή την εξής μία: Να υπογραφεί η πρόταση της Ελλάδας (απίθανο), να υπογραφεί η πρόταση των δανειστών (απίθανο) και να υπογραφεί ένα ενδιάμεσο κείμενο (πιθανότερο) το οποίο θα περιλαμβάνει έναν «έντιμο συμβιβασμό» της τάξης των 9-10 δισ. ευρώ, που θα κληθούμε, φυσικά, να πληρώσουμε εμείς. Έτσι κι αλλιώς, πάντως, η υπογραφή θα πρέπει να θεωρείται δεδομένη, με μοναδικό αντιστάθμισμα –όπως όλα δείχνουν αυτήν τη στιγμή– μια υπόσχεση για τη διευθέτηση του χρέους, αφού, όμως έχει ολοκληρωθεί η αξιολόγηση.

Υπάρχει, όμως, και ένα σενάριο το οποίο πρέπει να εξετάσουμε. Τι γίνεται στην –σχεδόν απίθανη– περίπτωση που η κυβέρνηση αποχωρήσει από τις διαπραγματεύσεις και ζητήσει εκλογές ή δημοψήφισμα με ένα και μοναδικό ζητούμενο: μέσα ή έξω από το ευρώ; Αυτή θα ήταν η μόνη έντιμη λύση, μετά την αποτυχία της κυβερνητικής πολιτικής, μόνο που...

αλήθεια, τότε ο ΣΥΡΙΖΑ αμφισβήτησε την «ευρωπαϊκή προοπτική της χώρας»;

Πηγή: imerodromos